

OPINIA KONSERWATORSKA
Okna 2. kondygnacji w elewacji frontowej gmachu głównego
Politechniki Gdańskiej

Dokonano przeglądu 8 okien (w salach 155 i przylegającym magazynku oraz 156) na 2. kondygnacji w elewacji frontowej gmachu głównego Politechniki Gdańskiej pod kątem ich wartości historycznej i estetycznej oraz stanu zachowania.

Okna są czterokwaterowe (dwupoziomowe, dwudzielne) ze ślemieniem przesuniętym ku dołowi. Wykonane są w konstrukcji skrzynkowej, usytuowanej za kamiennym węgarciem oraz kamiennymi słupkami i ślemionami. Skrzydła, zarówno zewnętrzne jak i wewnętrzne, dzielone są szczelinami: w nadślemieniu – krzyżowymi, natomiast w podślemieniu - pionowymi. Skrzydła zamykane są klamkami o różnych formach. Konstrukcja skrzydeł wzmocniona została wpuszczanymi narożnikami o prostych lub półkolistych zakończeniach.

Stolarkę okienną wykonano z drewna sosnowego.

Na podstawie analizy zastosowanych rozwiązań: szerokość szczelin (31 mm), narożniki, gatunek drewna, klamki i zawiasy stwierdzono, że okna te mogły powstać w latach 30. XX, bądź po II wojnie światowej¹.

Stolarka prezentują zróżnicowany stan zachowania. Drewno zachowane jest dość dobrze, natomiast okucia zamykające i czasami zawiasy w większości nie spełniają swoich funkcji. Powodem jest zamalowanie ich kilkoma warstwami farby, zużycie, a czasami pokrzywienie i uszkodzenia mechaniczne. W związku z tym wiele skrzydeł zostało domkniętych na stałe przy użyciu wkrętów lub pozostają stale niedomknięte. Sporo skrzydeł jest „zwiśnięta”.

Analizowana stolarka okienna nie ma dużych wartości historycznych ani estetycznych. Można je zatem wymienić na nowe zrekonstruowane wg zabytkowych wzorców.

¹ Porównaj: K. Darecka, *Opinia konserwatorska okien 2. kondygnacji w elewacji zachodniej gmachu głównego Politechniki Gdańskiej*, Gdańsk 2012, mapis, archiwum PWKZ.

Powinny to być okna skrzynkowe. Zewnętrzne skrzydła zrekonstruowane z powtórzeniem wszystkich zabytkowych detali: profili, wymiarów, sposobu otwierania i zastosowanych materiałów (w załączeniu szczegółowa inwentaryzacja rysunkowa zabytkowych rozwiązań konstrukcyjnych). W skrzydłach wewnętrznych natomiast można zastosować szyby termoizolacyjne oraz uszczelki. Takie rozwiązanie jest zalecane z powodów konserwatorskich - widok okien w elewacji pozostaje bez zmian. Jak i z powodu zasad fizyki - uszczelnione powinny być skrzydła wewnętrzne, które nie będą dopuszczały ciepłego, wilgotnego powietrza do przestrzeni międzyszybowej. Ramiaki skrzydeł wewnętrznych winny mieć szerokość, zbliżoną do skrzydeł oryginalnych. Natomiast szyba termoizolacyjna powinna mieć zredukowaną grubość (np. 4/10/4) aby jak najmniej wpływała na estetykę okna. Z powodu zachowania oryginalnego wymiaru szpros (szer. 23 mm) dopuszcza się wykonanie go w formie niekonstrukcyjnej (naklejany i czopowany do ramiaka skrzydła). W tym wypadku pomiędzy szybami zespolonymi powinna być przekładka, która będzie imitowała szpros konstrukcyjny. Metalowa ramka dystansowa winna być pomalowana na biało. Do zamykania nowych okien zastosować nowe zasuwnice ale z klamkami zrekonstruowanymi według zabytkowych. Narożniki kątowe wpuszczane o prostej formie. Zawiasy czopowe.

Handwritten signature in blue ink.

1. Okno z kamiennymi podziałkami i obramieniem

2. Okno w magazynku przy s. 156.

3. Klamki

4. Zawias czopowy i narożnik wpuszczany.

5. Okno w Sali 155

6. Klamki

7. „Zwiśnięte” skrzydła zamknięte przy użyciu wkrętów